SCHOONHEID

DOOR ELISE RUTGERS

Bij zijn thuiskomst liep zij hem als naar gewoonte vroolijk tegemoet.

„Dag Wim!"

„Dag Rie!"

Hij bukte, om haar opgeheven gezichtje te kussen en zij babbelde dadelijk uit:

„Ik heb een verrassing voor je!"

„Zoo? Wat is er dan?"

Hij deed zijn weerstrevende gummi-jas uit, hing die aan den kapstok, drukte zijn hoed aan een haak en volgde haar naar de gezellig-warme huiskamer, waar de koffietafel gereed stond met vroolijk geglans van helderwit linnen en blinkend zilver.

„Wat is er dan, Pop?"

„Hier!"

En zij duwde hem een groote, gele enveloppe in de hand, vlug uitleggend:

„Weet je nog wel, dat je laatst eens zei, graag een nieuw portret van mij te willen hebben, omdat geen een van mijn portretten meer goed lijkt? Weet je het nog? En daarom heb ik ....."

„Dat is lief van je," zei hij verrukt, „daar ben ik blij mee!"

Hij nam het portret uit de enveloppe, schoof het omhullende, vliezige papiertje opzij en bekeek het hem toelonkende kopje.

„Sprekend!" bewonderde hij. „En een mooie foto ook!"

„Maar ik ben wel wat geflatteerd, vind je niet?" vroeg ze, schuins opblikkend naar hem en stellig verwachtend, tegengesproken te worden.

„Ja," gaf hij argeloos toe, nog eens kijkend, „het is wel wat geflatteerd."

Haar vroolijk gezichtje betrok.

„Vind je dat heusch?"

„Ja! Jij toch ook?"

„Dat is heel iets anders; ikzelf...."

„Een ander kan altijd nog beter over een portret oordeelen dan de gefotografeerde zelf," meende hij, niet begrijpend.

„Maar dat kan toch eigenlijk niet," hield zij aan. „Het lijkt sprekend, zeg je, ik moet er dus zóó uitzien!"

„Zullen we zeggen, dat de fotograaf de natuur een guntig momentje afgestolen heeft?" vroeg hij, blij met zijn vondst. „Ik dank je wel voor je innig lieve verrassing, Pop! Kom, zullen we nu aan tafel gaan?"

Zij zette zich, schonk koffie in en beboterde een paar sneedjes brood voor hem; hij begon, al etend, te praten over nietsjes en het duurde een oogenblik, vóór hij bemerkte, dat zij niet dan éénlettergrepig antwoordde op alles, wat hij aanroerde.

„Wat is er, Rie?"

„Hoezoo?"

„Je kijkt zoo sip! Wat scheelt je?"

„Niets."

Hij kauwde zwijgend, verder aandringen overbodig achtend, haar genoeg kennend, om te weten, dat zij vanzelf wel uitbabbelen zou, maar hij vergiste zich ditmaal en het zwijgen in de kamer begon hem eindelijk te benauwen, zoodat hij, zijn leeggegeten bordje wegschuivend, opnieuw vroeg:

„Wat is er toch, Rie? Je was daareven stralend vroolijk en nu zit je, alsof je geen tien kunt tellen!"

En toen barstte zij uit:

„O, dacht je soms, dat het prettig is voor een vrouw, als zij haar eigen man hoort zeggen, dat ze leelijk is?"

„Leelijk? Dat heb ik volstrekt niet gezegd!"

„Maar wel bedoeld!"

„Welneen, kind, hoe kom je daarbij? Kijk dan maar eens in den spiegel en je zult zien, dat geen sterveling ter wereld jou leelijk zou kunnen noemen!"

„Mooi dan?"

Hij aarzelde een oogenblik, al zijn jeugdige levenswijsheid te hulp roepend; als hij „neen" zei, zou zijn lief, klein vrouwtje pruilen, dat stond vast, maar als hij „ja" zei ... wel, dan zei hij een leugen, want ze was niet mooi en dan stijfde hij haar in een verkeerde meening, haar door anderen, door vleiers, door hofmakers — bedacht hij grimmig — over haar eigen persoontje ingeblazen. Een middenweg? Was er niet! En dan ... schipperen met zijn principe van klakkelooze oprechtheid, wilde hij niet. Hij vond principes plotseling lastige dingen. Hoeveel aangenamer zou het niet zijn, door een onschuldig leugentje Rie's gezichtje opnieuw te doen stralen en den lach in haar oogen terug te roepen! Zij zag er eigenlijk ook lief genoeg uit, om voor mooi te kunnen doorgaan, al wipte haar neusje wat erg en al was haar levensblijde mond wat groot! Zou hij maar niet....? Het hoefde al niet meer!

„Zeg maar niets, ik weet je antwoord al!" sprak het vrouwtje op een toon vol tragiek. „Je vindt mij leelijk, je aarzelen heeft mij dat al duidelijk genoeg gezegd!"

„Maar liefje, wees toch niet zoo overdreven? Jij leelijk? Je bent het liefste, bekoorlijkste vrouwtje, dat er bestaat, al is je gezichtje niet klassiek mooi belijnd! Je kunt tevreden zijn met je uiterlijk, dat verzeker ik je!"

Hij stond op, liep om de tafel heen naar haar toe en knuffelde haar; verteederd door zijn innigen toon, deed ze even lief, maar duwde hem toen weer van zich af.

„Anderen vinden mij wèl mooi!" triomfeerde zij.

„Hoe weet je dat?"

„Dat hebben ze mij gezegd."

„Dan hebben ze je willen vleien," aarzelde hij streng.

„Wat heb je dan eigenlijk op mij aan te merken?"

„Toe, Rie, laten we dat onderwerp nu liever loslaten!"

„Neen, ik wil weten, wat je op mij aan te merken hebt; som nu je grieven tegen mijn uiterlijk maar op!"

„Ik heb geen grieven tegen je uiterlijk, ik zou niets aan je anders willen zien, geloof dat dan toch! Je bent in mijn oogen het liefste vrouwtje, dat er is; het is de uitdrukking van je gezichtje, die je bekoorlijk maakt, wat doet het er nu toe, of je neusje wat rechter had kunnen zijn, wat minder eigenwijs, en je mond wat kleiner?"

„En mijn oogen? En mijn haar? En mijn teint? Ga nu door, je was zoo goed op gang met je afbrekende critiek!"

Hij zuchtte diep; in de korte verlovingsmaanden en de drie verloopen huwelijksweken had hij nog geen enkele maal gestaan voor een moeilijkheid als deze; hij begon zich voor te komen als een martelaar voor zijn waarheidsprincipe, als een held uit de middeleeuwen, die zich liever liet verbranden dan zijn meening af te zweren, of neen, van de ware martelaarsstof scheen hij niet gemaakt, want hij voelde sterke neiging, om zijn principe overboord te gooien, als hij maar een eenigszins eervollen aftocht had kunnen verzinnen. — Zij hielp hem.

Met een plotseling opglanzen van haar gezichtje, riep zij uit:

„Of doe je maar zoo, Wim? Ben je bang, om mij ijdel te maken en doe je daarom maar net, of er heel wat op mijn uiterlijk aan te merken is?"

Even een snel-opflikkerende, maar even snel onderdrukte neiging tot martelaarsschap en dan lachte hij, een tikje gemaakt, naar het hem zelf voorkwam.

„Je bent mij te slim af, je hebt mij natuurlijk al weer doorzien!" — Zij kuste hem onstuimig, belovend: „Ik zal niet ijdel worden, Wim, heusch niet, ik ben 't ook nooit geweest! Het was alleen maar zoo gek, dat iedereen, Pa en Mama en ooms en tantes en vrienden en kennissen mij mijn heele leven hebben voorgepraat, dat ik er zoo lief uitzie en dat jij die zooveel van mij houdt, nu zoo doodkalm beweerde, dat ik volstrekt niet mooi ben.

MEVROUW H. A. VAN RIEL-SMEENGE, te Emmen, is gekozen tot voorzitster van den Nederlandschen Bond voor Vrouwenkiesrecht.

Daarom pruilde ik een beetje, niet omdat ik ijdel ben, hoor! Maar nu begrijp ik je, nu is alles goed!"

Hij verwarmde zich aan den zonneschijn van haar teruggekeerd goed humeur en negeerde de zachte gewetensprikjes, die hem van lafheid beschuldigden.

„Zie je," babbelde zijn kind-vrouwtje, dat lief genoeg was, om aanspraak te kunnen maken op vertroeteling en bederverij, „het zou voor mij een afschuwelijke gedachte zijn geweest, als je mij werkelijk niet mooi hadt gevonden; dan zou ik altijd bang moeten zijn, dat je eens een vrouw ontmoette die je ...."

„Maar kindje, ik heb je toch niet alleen om je uiterlijk lief!"

„Dat weet ik wel," ijverde zij, „maar ik zou het toch niet kunnen uitstaan, als je het uiterlijk van een andere vrouw meer bewonderde dan het mijne."

„Dat zal ik heusch niet doen!" beloofde hij.

„Hoe vond je die dame laatst in den schouwburg?"

„Welke dame?"

„Hè, je weet heel goed, wie ik bedoel! Je hebt heel aandachtig zitten kijken naar een groote, blonde vrouw, die ..."

„O ja, nu weet ik het weer! Een knappe vrouw!"

„Knapper dan ik?"

„Neen, hoor! Ze was knap in haar soort, maar het soort bewonder ik niet! Nu adieu, Pop, ik ben laat, ik moet gauw weg!"

Zij kuste hem heel hartelijk en wuifde hem, de gordijnen openkierend, nog na; hij verdween om den straathoek en zij belde het meisje, dat den gebruikten koffieboel weghaalde; toen wipte zij naar boven, om een andere japon aan te trekken en haar kapsel, dat door Wim's geknuffel wat in de war was geraakt, weer op de doffen.

De slaapkamer kreeg een groote beurt, het was er koud en ongezellig, de gordijnen waren van de ramen weggenomen en op de tafel gelegd; hèl licht viel van bovenaf naar binnen en in dat helle licht zag zij zich plotseling voor den spiegel staan; zij keek naar haar eigen gezicht en bleef kijken, geboeid.

Was zij dat?

De krulletjes, die haar voorhoofd omspeelden, waren weggeschoven, lieten een leelijken hoek zien, waar het haar verkeerd geplant was, haar huid was paarsig getint door den overgang van de kamerwarmte in de rillerige atmosfeer hierboven; haar neus was tintelend rood en ja, het was een wipneus, hij was eigenwijs, en haar mond leek werkelijk te groot, nu de lippen zoo bibberend deden van de kou!

Alle vroolijkheid was weg uit haar trekken, die, meer en meer verstrakkend onder haar aandachtig getuur, zelfs de donzige rondheid schenen te verliezen.

Wim had gelijk, zij was niet mooi! Als haar kapsel bijzonder flatteus zat, als haar oogen van levensvreugde glansden en haar lachende mond haar onberispelijke tanden toonde, ja, dan zag ze er aardig uit, maar mooi was ze niet, dat zag zij nu in met pijnlijke duidelijkheid.

Maar waarom, zoo vroeg zij zich af, had Wim dan zijn meening niet staande gehouden, waarom had hij toegegeven dat hij alleen uit vrees voor haar ijdel-worden haar uiterlijk wat becritiseerd had? Omdat zij pruilde en verdrietig deed? Maar dan had hij haar behandeld als een kind, dat men zijn zin maar geeft, om het zoet te houden! Was zij dan werkelijk zoo'n lastige vrouw voor hem, dat hij maar een beetje schipperen moest met de waarheid, om den vrede tusschen hen beiden te kunnen bewaren?

Ja, ze was verwend, dat begreep ze nu zelf wel; zij was een eenig kind en letterlijk de afgod van haar ouders, die niets leelijks en verkeerds in haar konden zien, die alles, wat zij deed en zeide, aanbiddelijk vonden en alles, wat met haar in betrekking stond, onvoorwaardelijk prezen. En zou misschien ook het feit, dat haar ouders als rijk bekend stonden, oorzaak zijn, dat haar meer complimentjes ten deel waren gevallen dan zij in ontvangst te nemen zou hebben gehad, als zij in plaats van een erfgename een arm meisje was geweest?

De gedachte was verre van aangenaam, maar zij trachtte haar dapper uit te denken, tot zij zachtjes begon te huilen, niet wijs kunnende worden uit de warreling van haar gewaarwordingen.

Zij voelde zich plotseling jaren ouder en schrikte terug voor den haar als door een wonder gegeven helderen kijk van buitenaf op eigen ikheid.

Arme Wim, wat had ze hem onvriendelijk weggeduwd, omdat hij de waarheid zei; van ellende was hij maar mee gaan jokken met de rest; niet erg flink van hem, maar toch lief!

Even wilde zij nog boos worden over zijn haar-als-een-kind-behandelen, maar haar stemming was te week geworden, om een indruk van boosheid te kunnen vasthouden, de tranen wischten dien onmiddellijk weer weg.

Zielig stond ze daar, rillerig en ongelukkig, met traanenstreepjes op de wangen: ze veegde ze af, maakte met loome vingers haar kapsel in orde en schoot een elegant middagtoiletje aan.

Beneden gekomen, nestelde zij zich dicht bij den haard in de diepte van een wolligen fauteuil en tuurde in het vuur, broeiend over haar leed, meer denkend en pluizend, dan zij ooit tevoren in haar jong leven had gedaan. Het zou haar onmogelijk zijn geweest, haar gedachten onder woorden te brengen, het waren er te veel en de ééne verdrong de andere.

Tenslotte begreep ze niet meer, waarom zij eigenlijk had gehuild. Mooi of niet, Wim hield immers van haar en van niemand anders en hij was de liefste, beste man, die er leefde; was het misschien beter, dat hij alleen om haar uiterlijk haar liefgekregen had? Juist dan had zij voortdurend in angst moeten zijn, zijn liefde te verliezen! Neen, het was beter zóó, oordeelde zij wijs; zij had het nu immers in haar macht, hem door haar eigen liefde vast te houden, zoodat er nooit iets tusschen hen beiden kon treden.

„Getrouwd zijn is niet gemakkelijk," had zij eens ergens gelezen en er toen om gelachen, maar nu begon ze toch wel wat van de bedoeling van dat grappige gezegde te begrijpen.

Aan tafel was ze lief en gewoon; haar oogen waren gelukkig niet meer rood, Wim merkte niets; toen hij met een sigaar op zijn gemak op de canapé was gaan zitten begon zij:

„Wim!"

„Ja?"

„Heb je niet laatst gezegd, dat een mensch onder geen voorwaarde de waarheid verdraaien mag, dat leugentjes om bestwil even verfoeilijk zijn als de echte, groote leugens?"

„Ja, dat kan ik wel gezegd hebben!"

„Vind je dat nu ook nog?"

„Natuurlijk!"

„Waarom heb je dan vanmiddag tegen mij gejokt?"

„Ik?"

„Ja, jij! Je vindt mij niet mooi, je.... Neen, neen, schrik maar niet!" stelde zij hem gauw gerust. „Ik begin niet opnieuw te zeuren! Ik heb ingezien, dat...! O, Wim, ik ben een spook, maar ik zal je nooit meer plagen! Zeg mij maar gerust altijd de waarheid, of die prettig is of niet! Als je maar van mij houdt, dan is immers alles goed!"

„Je bent een engel!" zei hij geroerd. „Geen tweede vrouw in de wereld kan zoo aanbiddelijk ongelijk bekennen! Wat geef ik om schoonheid van buiten, waar je innerlijk zoo wondermooi is?"

Zielsgelukkig zaten ze samen hand in hand, voelend den band tusschen hen inniger, hechter dan ooit. —